

Dialogi staropolskie

Pracownia Języka Staropolskiego IJP PAN w Krakowie
zaprasza na wykład dr Beaty Raszewskiej-Żurek

Zgoda w rozumieniu Polaków czasów staro- i średniopolskich (analiza leksykalno-semantyczna)

Spotkanie odbędzie się 6 grudnia 2017 r. o godz. 13.00
w sali konferencyjnej IJP PAN przy al. Mickiewicza 31

Abstrakt

Referat będzie poruszał problemy, które zostały przedstawione w publikacji *Zgoda w rozumieniu Polaków czasów staro- i średniopolskich (analiza leksykalno-semantyczna)*. Monografia poświęcona jest zgodzie – pojęciu ze sfery społecznej i wartości uznawanej przez Polaków doby staro- i średniopolskiej. Szczegółowym badaniom poddano hiperonim pojęcia *zgoda* – leksem *zgoda* wraz z derywatami i oppositum – *niezgoda*. Opracowanie oparte jest na materiale kartotek trzech słowników odpowiednich okresów polszczyzny. Najobszerniejszą część pracy stanowi analiza użyc leksemów z rodziny *zgody* i *niezgody* w tekstach doby staro- i średniopolskiej. Szczególnie zwraca się uwagę na powiązania leksemu *zgoda* (i pochodnych) z nazwami innych pojęć, które pokazały, że pojmowanie *zgody* mieściło się w pewnych układach pojęciowych. Istotą pracy jest próba dotarcia do dawnego sensu *zgody* – przedstawia się ona jako stan relacji między członkami społeczności lub społecznościami, zarówno stan realny, jak i – znacznie częściej – modelowy. Tak widziana *zgoda* była zasadą regulującą zachowania międzyludzkie i ważną wartością społeczną. O zarysie takiego rozumienia *zgody* można mówić już w staropolszczyźnie, w pełni ukształtowało się ono w renesansie i utrzymało się bez większych zmian do połowy XVIII w.

Pracownia Języka Staropolskiego
Instytut Języka Polskiego
Polska Akademia Nauk w Krakowie